

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie A. O.
skazanego z art. 177 § 2 k.k. i in.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
w dniu 10 czerwca 2025 r.,
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze
z dnia 10 września 2024 r., sygn. akt VII Ka 208/24,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Nowej Soli
z dnia 31 października 2023 r., sygn. akt II K 491/23,

p o s t a n o w i ł

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
2. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

[J.J.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 31 października 2023 r., sygn. akt II K 491/23, Sąd Rejonowy w Nowej Soli uznał oskarżonego A.O. za winnego występku z art.: 177 § 2 k.k. w zw. z art.178 § 1 k.k. oraz 178a §1 k.k. za których popełnienie wymierzył mu kary odpowiednio 11 lat i roku pozbawienia wolności oraz zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio i na okres lat 10.

Na podstawie art 43a § 2 k.k. orzeczono też od oskarżonego świadczenie pieniężne w kwocie 10.000 złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Nadto, na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego A.O. karę łączną za zbiegające się przestępstwa w wymiarze 12 lat pozbawienia wolności, a na podstawie art. 90 § 2 k.k. dożywotni zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, który zaskarżając powyższy wyrok w zakresie czynu opisanego w pkt I (wyczerpującego dyspozycję art. 177 § 2 k.k. w zw. z art.178a § 1 k.k.) w całości zarzucił mu:

„ I. obrazę przepisów postępowania, które mogły mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a mianowicie:

1) art. 410 k.p.k. poprzez pominięcie przy dokonywaniu ustaleń faktycznych istotnych okoliczności wynikających z uznanych za wiarygodne wyjaśnień Oskarżonego, zeznań świadków B.B., D.B., K.N. i opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych, a mianowicie okoliczności, że D.P. przekraczała jezdnię w miejscu niedozwolonym, poza wyznaczonym przejściem dla pieszych;

2) art. 170 § 3 k.p.k. poprzez zaniechanie wydania postanowienia w przedmiocie wniosku dowodowego obrońcy oskarżonego z dnia 6 lipca 2023 r.;

3) art. 193 § 1 k.p.k. poprzez nieprzeprowadzenie dowodu z opinii uzupełniającej opinii pisemnej biegłych z zakresu techniki samochodowej i taktyki jazdy oraz rekonstrukcji wypadków drogowych;

a w konsekwencji powyższego:

błąd w ustaleniach faktycznych przyjęty za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść wyroku polegający na ustaleniu, że zachowanie Pokrzywdzonej nie pozostawało w żadnym związku z zaistniałym zdarzeniem, w wyniku którego poniosła śmierć (współprzyczynienie się) oraz że to jedynie Oskarżony przyczynił się do wypadku z dnia 22 grudnia 2022 r.

4) obrazę art. 627 k.p.k. poprzez obciążenie Oskarżonego kosztami postępowania, w sytuacji gdy istnieją podstawy do uznania, że uiszczenie kosztów sądowych byłoby dla A.O. zbyt uciążliwe ze względu na jego sytuację finansową i materialną.

Ewentualnie, w przypadku uznania przez Sąd powyższych zarzutów za bezzasadne:

II. Na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 1a i 4 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzucam:

1) obrazę przepisów prawa materialnego, w innym wypadku niż kwalifikacja prawna czynu, tj. art. 115 § 2 k.k. poprzez wzięcie pod uwagę przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu okoliczności niewyszczególnione w tym przepisie, tj. determinację przestępczą, notoryczność popełniania wykroczeń drogowych, uzależnienia od środków odurzających, lekceważenia norm społecznych i zasad prawa, pasożytniczy tryb życia.

2) rażącą niewspółmierność orzeczonej kary w wymiarze 12 (dwunastu) lat pozbawienia wolności, albowiem prawidłowa ocena okoliczności dotyczących jej wymiaru uzasadnia orzeczenie jej w niższej wysokości.”

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie kary w wysokości 6 lat pozbawienia wolności, żądając dopuszczenia i przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii pisemnej biegłych z zakresu techniki samochodowej i taktyki jazdy oraz rekonstrukcji wypadków drogowych w celu stwierdzenia szczegółowo wskazanych w apelacji okoliczności (pkt 1- 5 str. 3 apelacji).

Wyrokiem z dnia 10 września 2024 r., sygn. akt VII Ka 208/24, Sąd Okręgowy w Zielonej Górze zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację w tej sprawie wniósł obrońca skazanego, który zaskarżając wyrok w całości wskazał na:

„ I. rażące naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść wyroku, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., poprzez zaniechanie przez Sąd Okręgowy w Zielonej Górze pełnego ustosunkowania się do wszystkich zarzutów apelacji dotyczących sposobu oceny dowodów, przez zaniechanie obowiązku ustosunkowania się w części motywacyjnej względem wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności o charakterze faktycznym oraz oparcie orzeczenia tylko na opinii biegłego.

II. rażące naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia - art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. i art. 170 § 3 k.p.k. w zw. z art. 452 §

2 k.p.k. - przez bezzasadne oddalenie przez Sąd Apelacyjny wniosków dowodowych zgłoszonych przez obrońcę skazanego w środку odwoławczym o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii pisemnej biegłych z zakresu techniki samochodowej i taktyki jazdy oraz rekonstrukcji wypadków drogowych a także poprzez zaniechanie wydania postanowienia w przedmiocie wniosku dowodowego obrońcy oskarżonego z dnia 6 lipca 2023 r., podczas gdy przeprowadzenie tychże dowodów jawi się jako istotne i konieczne dla wydania prawidłowego rozstrzygnięcia, zaś wnioskowano o ich przeprowadzenie również przed Sądem I instancji.

III. rażąco naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na treść wyroku, w postaci art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k., polegające na zaniechaniu rozpoznania sprawy niezależnie od kierunku i granic zaskarżenia oraz zarzutów, podniesionych w apelacji wywiedzionej przez oskarżonego i jego obrońcę od wyroku Sądu I instancji, w wyniku czego doszło do utrzymania w mocy rażąco niesprawiedliwego i w konsekwencji wydanego z naruszeniem 224 § 1 k.k. w zw. z art. 115 § 12 k.k.

IV. Na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzucam:

- obrazę przepisów postępowania, które mogły mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a mianowicie art. 410 k.p.k. poprzez pominięcie przy dokonywaniu ustaleń faktycznych istotnych okoliczności wynikających z uznanych za wiarygodne wyjaśnień Oskarżonego, zeznań świadków B.B., D.B., K.N. i opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych, a mianowicie okoliczności, że D.P. przekraczała jezdnię w miejscu niedozwolonym, poza wyznaczonym przejściem dla pieszych;

V. Na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 1a i 4 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzucam:

- obrazę przepisów prawa materialnego, w innym wypadku niż kwalifikacja prawna czynu, tj. art. 115 § 2 k.k. poprzez wzięcie pod uwagę przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu okoliczności niewyszczególnione w tym przepisie, tj. determinację przestępczą, notoryczność popełniania wykroczeń drogowych,

uzależnienia od środków odurzających, lekceważenia norm społecznych i zasad prawa, pasożytniczy tryb życia.

- rażącą niewspółmierność orzeczonej kary w wymiarze 12 (dwunastu) lat pozbawienia wolności, albowiem prawidłowa ocena okoliczności dotyczących jej wymiaru uzasadnia orzeczenie jej w niższej wysokości.”

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniósł o:

„ I. uchylenie prawomocnego postanowienia w Zielonej Górze, Wydziału VII Karnego z dnia 10 września 2024 r, sygn. VII Ka 208/24 i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania właściwemu Sądowi.

ewentualnie wnoszę o:

II. uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze i utrzymania nim w mocy wyroku Sądu Rejonowego w Nowej Soli, Wydział II Kamy, z dnia 31 października 2023 roku Sąd Rejonowy i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

III. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie kary w wysokości 6 lat (sześć) lat pozbawienia wolności.”

W odpowiedzi na kasację obrońcy skazanego, Prokurator Rejonowy w Nowej Soli wniósł o jej oddalenie z powodu oczywistej bezzasadności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasację obrońcy skazanego należało oddalić w trybie przewidzianym w art. 535 § 3 k.p.k.

Żaden z podniesionych w kasacji zarzutów nie dowodzi rażącego naruszenia prawa jakiego w postępowaniu odwoławczym miałyby dopuścić się sąd drugiej instancji, tym bardziej już takiego, które mogło wywrzeć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.). Chodzi przy tym o taki wpływ „rażącego naruszenia prawa” na treść zaskarżonego orzeczenia, który dawałby podstawy do uznania, że kwestionowane rozstrzygnięcie byłoby w zasadniczy sposób odmienne od tego, które w sprawie zostało wydane. Nie jest zatem wystarczające samo podniesienie zarzutu naruszenia konkretnego przepisu (art. 433 § 2 k.p.k., ew. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k.), ale trzeba przede wszystkim w drodze umotywowanego wyводу wykazać, że w realiach konkretnej sprawy, w wyniku wadliwych decyzji sądu, rzeczywiście doszło do naruszenia w stopniu

rażącym określonego przepisu prawa, co w konsekwencji mogłoby doprowadzić do wydania innego rozstrzygnięcia niż zaskarżone (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2020 r., V KK 150/20). Z podniesionych przez obrońcę zarzutów jedynie trzy pierwsze skierowane są przeciwko orzeczeniu sądu odwoławczego, choć i w tym wypadku (zarzut z pkt I i III) wskazanie rzekomo naruszonych przez ten sąd przepisów dotyczących kontroli międzyinstancyjnej jest wyłącznie pozorne. Rzeczywistą intencją autora kasacji jest próba wywołania powtórnej weryfikacji dokonanej przez sąd pierwszej instancji i zaakceptowanej przez sąd odwoławczy, oceny dowodów i poczynionych na tej podstawie ustaleń faktycznych i to weryfikacji zakończonej zgodnym z oczekiwaniami obrońcy ustaleniem co do roli pokrzywdzonej w przedmiotowym zdarzeniu (przyczynienie się pokrzywdzonej do zdarzenia). Rzecz w tym, że żądanie skarżącego oparte jest wyłącznie na jego własnym i w świetle ustaleń sądu I instancji błędnym przekonaniu co do miejsca, w którym, w momencie zdarzenia znajdowała się pokrzywdzona. Z przyjętego przez sąd rejonowy opisu czynu jednoznacznie wynika, że w chwili zdarzenia pokrzywdzona znajdowała się na chodniku, nie zaś jak sugeruje skarżący przekraczała jezdnię w miejscu do tego nieprzeznaczonym. Faktem jest, że w sporządzonej w tej sprawie opinii biegły z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych nadkom. R.T. (k. 530-559) wykluczył wersję wedle której do potrącenia pieszej miało dojść na chodniku (tak przedstawiał zdarzenie świadek B. B. i tak przyjął sąd *meriti*). Zdaniem biegłego, rzeczowy materiał dowodowy zgromadzony w tej sprawie przeczy wjechaniu sprawcy na chodnik po lewej stronie jezdni, gdzie zdaniem świadka miała znajdować się pokrzywdzona i uderzeniu w stojącą tam latarnię, a potwierdza duże prawdopodobieństwo wersji sprawcy wskazującej, że do potrącenia przechodzącej przez jezdnię (ze strony prawej na lewą) pieszej doszło przy lewej jej krawędzi (a zatem jeszcze przed wejściem pokrzywdzonej na chodnik- uwaga SN). Rzecz w tym, na co słusznie zwrócił uwagę sąd odwoławczy, dostrzegając przecież ustalenie biegłego odnośnie do miejsca, w którym najprawdopodobniej doszło do potrącenia pieszej, że okoliczność ta jest zupełnie bez znaczenia dla przyjęcia, iż wyłączną odpowiedzialność za przedmiotowe zdarzenie ponosi A. O. Wbrew temu co ponownie w kasacji sugeruje obrońca, pokrzywdzona w chwili zaistnienia stanu zagrożenia (wynikającego z utraty

panowania kierującego nad pojazdem, tj. poślizgu i niekontrolowanego zjechania na lewy pas jezdni), którego wcześniej przewidzieć nie mogła, nie miała już dostatecznego czasu, aby wykonać bezpieczny i skuteczny manewr obronny.

W tej sytuacji nie można zasadnie twierdzić, że ewentualne uchybienie sądu rejonowego w zakresie oceny dowodów (częściowo zeznania B. B., wyjaśnienia A. O. i opinia biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków) i w konsekwencji ustalenia co do miejsca, w którym doszło do potrącenia pokrzywdzonej, miało jakikolwiek wpływ na treść wydanego w sprawie rozstrzygnięcia. W tym zakresie ma rację sąd odwoławczy na stronie 4 uzasadnienia, że piesza miała pełne prawo znajdować się tam gdzie znajdowała się w chwili gdy została uderzona przez samochód.

Chybiony jest również zarzut opisany w pkt 2 kasacji.

W odniesieniu do drugiej części sformułowanego przez obrońcę uchybienia, tj. w zakresie w jakim skarżący wskazuje na fakt zaniechania wydania postanowienia w przedmiocie wniosku dowodowego obrońcy oskarżonego z dnia 6 lipca 2023 r. należało stwierdzić, że właściwym do jego oceny w ramach zarzutu odwoławczego był sąd drugiej instancji, który przecież co do tej kwestii wypowiedział się na str. 4-5 uzasadnienia (numeracja SN). Istotne jest, że tożsamy wniosek dowodowy obrońca złożył we wniesionej apelacji, a sąd odwoławczy rozpoznał go na rozprawie w dniu 10 września 2024 r. Co prawda zgłoszony w apelacji wniosek dowodowy o przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej pisemnej opinii biegłych z zakresu techniki samochodowej i taktyki jazdy oraz rekonstrukcji wypadków drogowych błędnie został oddalony na podstawie art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. (kwestia zasięgnięcia kolejnych opinii [także uzupełniającej] w całości unormowana została w art. 201 k.p.k. i tylko ten przepis może stanowić podstawę prawną decyzji o oddaleniu wniosku dowodowego), to jednak jednoznacznie i prawidłowo wskazano, że powody, dla których autor apelacji postulował uzupełnienie dowodu absolutnie nie wskazywały na to, aby istniały ku temu podstawy (str. 4 -5, 8 uzasadnienia wyroku). Zupełnie niezrozumiały okazał się z kolei zarzut z pkt. 3 kasacji wskazujący na rażącą niesprawiedliwość wyroku sądu pierwszej instancji wydanego z naruszeniem art. 224 § 1 k.k. i 115 § 12 k.k. (dotyczących gróźb bezprawnych), w sytuacji gdy skazanemu w tej sprawie przypisano występki przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji (art. 177 § 2 k.k., 178 § 2 k.k.). Brak uzasadnienia i

argumentacji odnoszącej się do opisanych w kasacji uchybień uniemożliwił odczytanie rzeczywistych intencji skarżącego.

Dwa ostatnie zarzuty opisane w kasacji (pkt IV-V) wbrew dyspozycji art. 519 k.p.k. nie dotyczą postępowania przed sądem odwoławczym, są to zarzuty typowe dla postępowania apelacyjnego i kierowane przeciwko orzeczeniu sądu pierwszej instancji (art. 438 pkt 1a, 2, 3 i 4 k.p.k.). Co istotne, tożsame uchybienia wskazane w obu tych fragmentach kasacji podnoszono uprzednio w zwykłym środку odwoławczym (por. pkt I. 1 i II. 1 i 2 apelacji obrońcy). Zarzuty te zostały rozpoznane przez sąd odwoławczy, o czym świadczy treść uzasadnienia wyroku (str. 3, 6-7, 9- 10), a jakość przeprowadzonej w tej sprawie kontroli odwoławczej nie budzi zastrzeżeń; nie zakwestionował jej nawet skarżący ograniczając się jedynie do bezrefleksyjnego powtórzenia treści zarzutów apelacyjnych.

Przypomnieć trzeba, że sąd odwoławczy nie może naruszyć art. 410 k.p.k. ani art. 115 § 2 k.k., gdy tylko kontroluje zastosowanie tych przepisów przez sąd *meriti*, ale sam ich nie stosuje. Jeśli zaś chodzi o zarzut rażącej niewspółmierności kary może stanowić on jedynie względną przyczynę odwoławczą określoną w art. 438 pkt 4 k.p.k., jest natomiast niedopuszczalny w postępowaniu kasacyjnym.

W świetle znajdującej się w aktach sprawy opinii psychiatryczno-psychologicznej, pozbawiona zasadności jest wskazana w ostatnim zdaniu uzasadnienia kasacji uwaga obrońcy odnośnie stanu psychicznego skazanego A. O. („*niewątpliwie też oskarżony w chwili popełnienia czynu nie był w pełni władz umysłowych*”).

Z tych wszystkich powodów orzeczono jak w postanowieniu.

[WB]

[r.g.]